

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART KIILI VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	KIILI VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Margit Kuulmann
TOIMETAJAD	Jaana Merisaar, Tarmo Tuisk
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Kiili vald ootab selgeid korralduslikke süsteeme riigi poolt. Vajalik oleks ajakohane jäätmemajanduse statistika ning ehitusjätmete käitlemise reguleerimine. Olemasolev pakendite kogumise süsteem ja lahendus läbi avalike platside/konteinerite vajab parandamist.

Koostööpiirkondi tuleks laiendada, samas toimiv koostöö naabervaldadega sarnastele probleemidele lahenduste leidmisel eeldab olemasolevat ühisosa.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine – eeldab paindlikke nõudeid, kui regulatsioonid ja piirangud on ranged, siis on ressursside kestlik kasutamine raskendatud;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Terviseraja äärest kärbitud võsa ja oksad lastakse oksapurustajast läbi ja läheb samale rajale maha.
- Teetööde käigus üles freesitud asfalt läheb teedehituses uuesti kasutusse tasanduskihina.
- Parklate jms ehitusel välja kaevatud materjalist on tehtud suures osas kelgumäed.
- Igal aastal läheb koolist umbes 100kg riideid ja jalanõusid, mida keegi omaks ei tunnista, taaskasutuskeskusesse.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

KOV-ide koostöös pakuvad huvi:

- Keskkonnahoidlike riigihangete korraldamine ja edendamine;
- Rohelise Kontori taseme saavutamine KOV-i asutustes.

Jäätmemajanduse edendamine:

- Avalike jäätmekogumiskohtade ühine kaasajastamine;
- ühised jäätmekavad;
- jäätmetaristu, sh jäätmejaamade ühine majandamine;
- jäätmejaamades üksteise jäätmete käitlemine;
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel;
- nutikad prügikastid;
- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm.

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- avalike hoonete, teenuste ja teedehituse rohehanked

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Rohelise Kontori sertifikaat

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Peamine ringmajanduse koostööpiirkond on Harju maakond koos Tallinna linnaga. Teised koostöösuhted on naaberomavalitsuste ja partneromavalitsuste vahel.

KOV-idega koostööprojektid:

- Ringmajanduse valdkonnas ühine teavitamine ja kaasamine: keskkonnanädala või -kuu üritused jm.;
- ettevõtluse kaardistamine ringmajanduse edendamise perspektiivist;
- jäätmejaamade juurde ringmajanduslike lahenduste loomine: korduskasutuspunktid; kompostimisalad, parandustöökojad jm;
- maavaradega seotud küsimused;
- energia- ja kliimakavade ühine koostamine, elluviimine ja majandamine;
- ringmajanduse kompetentsikeskus;
- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede;
- biojätmete väärimine.

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- Tööstussümbioos;
- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine;
- tegevuskava kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamiseks.

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- Olelusringi hindamise rakendus ettevõtetele;
- praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega.

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- Tööstussümbioosi edendamine;
- ringmajandusürituste (temaatilised seminarid, laadad jm) korraldamine;
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine;
- ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused;
- maakondlikud koolitused, eksperdid.

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- Ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede;
- KOV või omavalitsusliidu algatatud detailplaneeringud ja projektid spetsiifiliselt ringmajanduslike äripindade loomiseks ja edendamiseks.

III TEGEVUSKAVA

Keskonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Süvamahutite parkide järkjärguline rajamine, vastavalt võimalustele		2023-2027
Jäätmejaama rajamise kaalumise ja võimaliku asukoha leidmine		2024-2027
Keskkonnasõbralikud hanked		pidev

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ettevõtete kaardistamine		
Naabervaldadega jäätmejaamade kasutuse võimalus		

Uuringud või analüüsid, mida on ringmajanduse valdkonnas vaja läbi viia:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ettevõtete kaardistamine, keda oleks võimalik kaasata ringmajandusse	Võimalusel see uurimistöö läbi viia Harjumaa tasandil või naabritega	

IV KOOSTÖÖ

Peamine ringmajanduse koostööpiirkond on Harju maakond koos Tallinna linnaga. Vastavalt vajadusele toimub koostöö kahe või enama naaberomavalitsuse vahel sh ühised jäätmekavad ning energia- ja kliimakavad. Olulisteks koostöökohtadeks on jäätmetaristu - sh jäätmejaamade - ühine majandamine, maavarade küsimused, biojätmete väärimine jpm.

Kõik koostöömudelid on võimalikud.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Töötama välja ühtsed selged juhised kõigile, kuidas ringmajandust peab soodustama.
- Kaardistama ettevõtteid, mis on sisendid/väljundid ja mida on võimalik ringlusesse suunata (näiteks tootlustuses, puidutööstuses jne.)

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Edasijõudnu - jäätmekavas on seatud mõõdetavad arengueesmärgid jäätmete liigiti kogumise kohta, mõeldud läbi, kuidas kaasatakse protsessi inimesi ning kuidas tõsta elanike teadlikkust.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Eeskujulik - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames on liigiti kogumine (lisaks segaolmejäätmetele vanapaber, bio- ja suurjäätmed) kõigile jäätmevaldajatele kohustuslik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Edasijõudnu - liigiti kogutavatele jäätmetele on määratud ringlusse võtmise määrad.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Eeskujulik - on olemas pakendite kohtkogumine.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Eeskujulik - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt järgmised jäätmed liigiti: segaolme, paber-, bio-, pakend- ning suurjäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Edasijõudnu - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval vähemalt 8 tundi. Kiilis ei ole jäätmejaama, küll aga on lepingud Pääsküla ja Rahumäe jäätmejaamadega, kuhu kodanikud saavad jäätmeid üle anda.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid. Kiilis ei ole jäätmejaama, küll aga on lepingud Pääsküla ja Rahumäe jäätmejaamadega, kuhu kodanikud saavad jäätmeid üle anda.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Puudulik

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Edasijõudnu - levitatakse jäätmemajanduse alaseid teavitusmaterjale kõigile jäätmevaldajatele.